

Nepartinis darbininkų laikraštis

Semanario Lithuano Independente

PRENUMERATA: razviljo ir visoje Pietų Amerikoje

metams 125000, Lietuvoje ir kitur 205000

Atskiras numeris — 300 reisų

S. PAULO, Rua da Mooca, 424

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOS JORNAL LITHUANO ECHO.

Nepartinis darbininkų laikraštis

Semanario Lithuano Independente

Leidžia K. Uckus

Redaguoja A. DMITKUS

Redakcijos ir Administracijos adresas

S. PAULO R. da Mooca, 424

6-ti metai

Brazilija — São Paulo, 1935 m. Maio — Gegužės 25 d.

Nr.21 (256)]

Sudužo S. Rusijos oro milžinas „Maksim Gorki“

Prezidentas Getulio Vargas jau
Argentinoj

Pereitą savaitę Brazilijos respublikos prezidentas Getulio Vargas išvykęs iš Rio de Janeiro, gegužės 22 d. jau buvo iškilmingai sutiktas Buenos Aires mieste. Tokios prezidentų kelionės į kitas šalis labai brangiai atseina kraštui. Aišku, ir Getulio Vargso kelionė Argentinon, kaštuos nemažai.

Komunistų areštai Rio de Janeiro

Rio de Janeiro mieste gegužės 22 d. vienuose namuose prie S. Christovam, policija užtikio komunistų susirinkimą. Policija suareštavo 15 komunistų, rado tame bute daug komunistinės propagandos ir kitokios tos rūšies literatūros. Tarp areštuotų buvo ir trys studentai.

„A Patria“ vėl sukonfiskuota

Iš Rio de Janeiro pranešama, kad gegužės 22 d. ryte policijos viršininko parėdymu tos dienos laikraštis „A Patria“ laida vėl tapo sukonfiskuota, už aštrų straipsnį prieš Rio Gr. do Sul estado vyriausybę. Laikraštis išeina ryte, bet rytmetinė laida tapo sukonfiskuota tai buvo išleista to laikraščio vakarinė laida, beveik su tais pačiais straipsniais. Tad policijai jau nebebuvo kas daryti, tai ji ėmė ir uždarė laikraščio redakciją. Vadinasi, iki tam tikro parėdymo „A Patria“ išėiti negali.

S. Paulas minėjo 23 gegužės

1932 metai gegužės 23 dieną S. Paulo mieste buvo mėginta sukelti revoliucija prieš valdžią ir įvyko tą dieną smarkių susirėmimų tarp bandančių sukilti ir valdžios kariuomenės. Buvo užmušti keli studentai. Šiais metais S. Paulas ir minėjo šias sukaktuves.

Brazilų užuojauta Sovietams

Rio de Janeiro miesto valdybos narys Frederico Frota pasiūlė miesto valdybai pareikšti užuojautą Sovietams dėl „Maksim Gorki“ įvykusios katastrofos.

Lietuvos žemė ant Pilsudskio kapo

Lenkai paskutinio Pilsudskio noro neišpildė; jis liko palaidotas Krokuvoje. Kadangi jis norėjo išsėti Lietuvos žemėje prie savo motinos kapo, kuri palaidota Lietuvoje, Suginčiuose, tai lenkai neva pildydami Pilsudskio norą, prašė Lietuvai vyriausybės leidimo, kad Lietuva leistų lenkams parsivežti žemių nuo Pilsudskio motinos kapo. Lietuva lenkams leido ir lenkai tas žemes supylė į tam tikrą dėžę ir pastatė šalia Pilsudskio karsto.

Didelis gaisras Maskvos dujų
fabrike

Pereitą pirmadienį Maskvoje kilo didelis gaisras fabrike kur buvo gaminamos dijos. Gaisrą gesino 19

Vokiečiai grumoja Lietuvai

HITLERIS SAVO PRANESIME PUOLA RYTU PAKTA

Bolševikai statys naujus oro milžinus: Maksim Gorki, Stalin, Lenin, Kirov ir Vorosilov

Iš Maskvos pranešama, kad pereitą šeštadienį, netoli Maskvos įvyko milžiniška oro katastrofa: sudužo didžiausias pasaulyje oro milžinas, Sovietų Rusijos orlaivis „Maksim Gorki“ ir žuvo 38 žmonės ir 11 liko sunkiai sužaištų. Katastrofa įvyko iš priežasties kito mažo orlaivio, kurį valdė lakūnas Blaguing ir bemanevruodamas užlėkė ant „Maksim Gorkio, kurį valdė lakūnas Jurov ir abudu orlaiviai sudužo. Šitoji ore katastrofa sujaudino visą Rusiją, viena, kad tokio orlaivio, kaip buvo „Maksim Gorki“, nė viena valstybė neturėjo, kuris buvo didžiausias ir geriausiai įtaisytas ir tarnavo keleivių vežimui ir

propagandos tikslams, o antra, kad nelaimėje žuvo daug žmonių — keleivių ir orlaivio įgulos. Dėl šios milžiniškos nelaimės Sovietų Rusija gavo daug užuojautos telegramų iš įvairių kraštų. Sovietų vyriausybė nutarė žuvusiųjų šeimas sušelpiti kiekviena po 10,000 rb. pašalpa. O vietoje „Maksim Gorkio“ pabudavoti naujus oro milžinus ir pavadinti juos „Maksim Gorki“, „Stalin“, „Lenin“, „Kirov“ ir „Vorosilov“. Pirmuosius tris statys komunistų partija ir vyriausybė, antruosius Leningrado ir Charkovo gvarnizonų raudonarmiečiai ir darbininkai. Tam tikslui jau jie renka pinigų.

Klaipėdos nacių bylos peržiūrėjimas sukėlė dideli triuksma

Kaip jau žinoma, gegužės 17 d. Kaune buvo peržiūrėta Klaipėdos nacių kasacijos skundas, kur liko patvirtintas pirmasis sprendimas. Vadinasi, nuteistieji keturi naciai sušaudyti liko pripažinti kalti. Ir po sprendimo paskelbimo, kuris buvo paskelbtas geg. 17 d. per 24 valandas naciai turėjo būt sušaudyti, bet prezidentas Smetona mirties bausmę pakeitė amžinu kalėjimu. Dėl to vokiečiai dar labiau pasiuto ir pradėjo šaukti per spaudą biauirus grąšimus prieš Lietuvą ir apeliuoti į signatarines valstybes, kad „toks sprendimas, kurį padarė trim šimtmečiais atsilikusi nuo civilizacijos Lietuva

didelę gėdą pasaulio civilizacijai“. Tai didesnio šmeižto, kokį sėja vokiečių civilizuoti barbarai prieš Lietuvą, nereikia. O kokia tu barbarų civilizacija žino visas pasaulis. Be to, dar vokiečiai šaukia, kad Smetonos pakeitimas bausmės neatmainė padėties šiaurės rytų Europos padangėje, bet dar labiau ją aptemdė. Čia vokiečiai grąšina ir visai Europai, kad jei kriminalistinės Lietuvos, kuri žaidžiaugnimi, ji nesuvaldys, tai Europos šiaurės rytai dar labiau apsiniauks ir ramybė neįsiviešpataus. Vadinasi, vokiečiai grąšina Lietuvą sunaikinti karu. Bet ar nenusisuks jie sau sprando ant Lietuvos žemės!?

Vokietija sutriuskinio bolševizma, - sačo Hitleris

Vokietijos „fiureris“ Hitleris gegužio 20 d. pasakė labai ilgą kalbą ne tik Vokietijai, bet ir visam pasauliui. Toji kalba nesiskiria nuo daug jau jo pasakytų kalbų, kurių jau Hitleris išmoko atmintinai. Hitleris kritikuoja visas valstybes ir stato virš visko Vokietiją, kuri, anot jo, einanti taikos keliu. O Rytų pakto sudarymas Vokietijai esąs nereikalingas, kuris garantuotų Europos valstybių sienas. Svarbiausiai, kad Rytų pakta remia Sovietų Rusiją, o be to juo reiktų garantuoti vokiečiams ir Lietuvos sienas, ko Hitleris labai nenori. Mat, jis svajoja dar pasigrobtį Klaipėdą. Be to Hitleris pasakė, kad Vokietija galėtų pasirašyti su kitomis

valstybėmis neptulimo sutartis, bet ji nekuomet nesutiks pasirašyti su kaimyne Lietuva. O kodėl Hitleris nenori su Lietuva pasirašyti neptulimo sutarties, tai jau aišku. Pasirašyti tokią sutartį su Lietuva, reikia — išsižadėti savo grobuoniškų planų ir šūkio „Drang nach Osten“. Toliau Hitleris pasigyrė, kad jisai sutriuskinio Europoj bolševizmą ir išgelbėjo Europą nuo didžiausio pavojiaus, koks tik gal jo būti. Tai labai žioplas Hitlerio pasigyrimas. O kad Hitleris nukapojo daug galvų komunistams ir socialistams ir daug dar jų pūdo kalėjimuose, tai nėra bolševizmo sutriuskinimas, bet žiaurus teroras.

gaisrininkų komandų, bet vistiek didesnė fabriko dalis ir dujų depozitas sudegė. Nuo gaisro nukentėjo ir žmonių.

Nacių demonstracijos prieš Lietuvai
Kuomet buvo paskelbtas Klaipėdos nacių bylos peržiūrėjimas, Vokie-

tijos naciai vėl pradėjo ruošti demonstracijas įvairiuose miestuose prieš Lietuvą. Tiltėje ir Karaliaučiuje nacių bandos užpuolė Lietuvos Konsulatą ir išdaužė langus. Tiltėje liko sužaišti ir keli lietuviai.

Sovietų Rusijos pramonės kilimas

Iš Maskvos „Tass“ agentūra praneša, kad Sovietų Rusijos pramonė per pirmuosius šiuo metų 3 mėnesius pekilo 20,3% daugiau, negu per tokį pat laiką pereiniais metais.

Portugalijoje ruošė perversmą

Gegužės 20 dieną visoje Portugalijoje buvo mėginta sukelti perversmas prieš valdžią. Bet vyriausybė laiku pajutusi pavojų, nuo jo dpaigynė. Portugalijoje yra žiauri diktatūra, kuri labai slegia darbininkus ir juos persekioja, kaip ir kitose diktatoriškose šalyse. Dėl to darbininkai norėjo ją nuversti ir įsteigti savo valdžią.

Jūrininkai bruzda prieš Hitlerį

Šiomis dienomis Vokietijos „fiureris“ Hitleris buvo labai išsigandęs kaip pradėjo bruzdėti jūrininkai ir rengti prie strioko. Bet dar šį kartą pavyko brūzdančius jūrininkus nubovyti. Kažin ar ilgam?

Traukinyje sprogo parakas.

Argentinoj, netoli Rio Negro miesto sprogo traukinyje parakas, kurio ten buvo sukrauta 5,000 kilogramų ir buvo paruoštas kažkur gabanti. Sprogdamas paralkas užmušė 6 žmones ir 7 sunkiai sužaidė.

Anglija didins laivyną

Gegužės 22 d. Anglijos parlamente buvo svarstoma karų laivyno padidinimas. Lordas Baldwin reikalauja, kad Anglijos karo laivynas būtų padidintas.

Prancūzijos ministeris Laval sugrįžo

Prancūzijos užsienių reikalų ministeris Laval jau sugrįžo iš savo kelionės į Sovietų Rusiją. Grįždamas dar buvo sustojęs Lenkijoj, kur turėjo pasikalbėjimą ir su Vokietijos ministru Goeringu. Grįžęs Paryžiun ministeris per radio paraiškė, kad tarptautinė Europos padėtis labai daug pagerėjo po to, kaip jis aplankė kelis Europos kraštus ir turėjo svarbius pasitarimus Europos tautos klausimais.

LAIŠKAI REDAKCIJOJ

A. Baranoskas, K. Vikonis J. Matuliaskas, A. Bikelis, J. Urbomas tē, J. Galvonas, A. Šaučiūnas, J. Klimaitis, A. Jasnevičius, E. Lesčinskienė, A. Sasnauskas, L. Danielius, P. Bidlauskas, E. Štatas, J. Pumputis, J. Indrišūnas.

✠

Apžvalga

„Lietuvių Kultūros Namai“

Pereitą savaitę šioje vietoje mes pažymėjome keletą pastabų iš P. Rusecko straipsnio apie Draugijos Užsienio Lietuviams Remti veikimo planingumą. Tarp kita ko ten buvo išsistarta ir apie „Lietuvių Kultūros Namus“, kurie yra įsteigti ir Pietų Amerikoje, Buenos Aires ir São Paulo miestuose ir kuriuos gerokai parėmu si yra DULR.

P. Ruseckas sako, kad „tokie namai, žiūrint kolonijos didumą ir susitvarkymo, gali būti ir keli. Tuose namuose turi būti vaikų darželiai, mokyklos, biblioteka — skaitykla. Lietuvių namai turi priklausyti visai kolonijai ir nieku būdu negali būti naudojami siaurai partvyiškiems tiksams“.

Tai toks turi būti „Lietuvių kultūros namų“ tikslas užsieniuose. Kalangi ir pas mus, S. Paulo mieste, ra tokie namai, tai pravartu šiek tiek pažvelgti, ar tie namai tarnauja tam tikslui, kokiam jie yra įsteigti. Tas svarbu yra dėl to, kad tie namai yra uzlaikomi tikrai Lietuvos visuomenės parama, kaip sako Ruseckas. Vadinasi S. Paulo „Lietuvių namus“ remia Lietuvos visuomenė savo aukomis ir dėl to jie turi priklausyti visai lietuvių kolonijai, kaip kultūrinis kolonijos centras, vieningumo lietuvių kolonijos simbolis.

Ar mes galime priduoti tos reikšmės S. Paulo „Lietuvių namams“? Keli metai „Lietuvių namų“ egzistavimas S. Paulo mieste parodė visai ką kitą.

Kadangi S. Paulo „Lietuvių namų“ vyriausiuoju gvardariu buvo visą laiką Petras Mačiulis kuris su visa kolonija gyveno kaip didžiausias jos priešas, tad ir „Lietuvių namai“ negalėjo tarnauti tam tikslui, kokiam jie buvo įsteigti. O apie priklausymą „Lietuvių namų“ visai kolonijai ir kalbos negalėjo būti prie tokių Mačiulio blogių santykių su kolonija.

S. Paulo „Lietuvių namai“ nuo pat jų įsteigimo tarnavo ir tebetarnauja ne kolonijai, o Mačiuliui ir jo kūnui. Vagneriui didžiausias Lietuvos priešui. Mačiulis iš „Lietuvių namų“ pastogės kelis metus skleidė ne kolonijos vieningumą, o neapykantą, o Vagneris, kaip vokiškos orientacijos žmogus — didžiausią pagiežą sėjo prieš lietuvius ir pačią Lietuvą. S. Paulo „Lietuvių namai“ yra ne lietuvių kultūros centras, bet žemos rūšies karčiama bei demoralizacijos lizdas.

Tai tokius namus DULR ir Lietuvos visuomenė rėmė, kurie per keletą savo egzistavimo metų užsirekomendavo ne tik lietuvių kolonijoje, bet ir svetimauciu akyse labai neigiamai. S. Paulo „Lietuvių namai“ nesubūrė lietuvius, bet dar labiau juos išsklaidė.

Jei tokie namai yra steigiami ir remiami gausiomis aukomis Lietuvos nuskurdusiu žmoniui, tai turėtų būti žiurima, kad tos aukos neitų vieno ar keleto asmenų naudai, kurie už siimti tik griovimo darbu. Gal kam atrodo šitos mūsų pastabos nepatikiškos; gal kas pasakys, kad mes norime nuzeminti Mačiulio, kaip konsulo, autoritetą; gal kas sakys, kad konsulas, kuriuo pas mus yra Mačiulis, negali taip kolonijai kenkti ir daryti jai gėdą. Bet tai yra nepaslepama tiesa, kurią patvirtina ne tik pažangioji kolonijos dalis, bet ir ta žmonių grupė, kurioje Mačiulis priklausė, būtent, katalikų bendruomenė, kur Mačiulis buvo nariu ir garbės nariu ir šiomis dienomis tapo iš jos pačiu bendruomenės narių pašalintas iš narių tarpo ir atimtas garbės nario vardas už jo griovimo darbą ir kenkimą bendruomenei.

Šitas jau faktas rodo, kad tas žmogus, kuris vadovavo „Lietuvių namams“ kelis metus, ne tik pavertė jų

LIETUVOJ ŽMONĖS GYVENA GERAI...

Visokio kalibro patriotiškai taušmerikiečiams nė vieno paveiklo, kurkai nesigėdina dar ir šiuo, pačiu riu šiandien Lietuvoje tūkstančiai yskurdžiausiu laiku, sakyti, kad Lietu- ra, kaip antstoliai pardavinėja iš var-vojų žmonės gyvena ne taip blogai, žytinių paskutinį ūkininkų turta, kaip kaip kam atrodo, kad jie turi visko su policininkas gena iš bakažės šeimynų, su mažais vaikais, kuri liko parduota iš varžytinių apmokėjimui šnipams, o tik daugiau tautiško susipratimo ir algesnio ateidavimo smetoninės eros algų. Neparodė Skipitis, kaip kalėjimuose trūnyja geriausi Lietuvos vaikai, arba kaip jie kankinami policijos urvuose bei šaudomi prie Kauno fortų. Neparodė Skipitis, kaip visa Lietuva žvangina rėžiais patekusi tautiškų okupantų nelaisvėn. Skipitis pareškė amerikiečiams, kad „davimas didelės laisvės yra blogas dalykas“...

Vadinasi, smetoninis Lietuvos fašizmas, pabūdavotas iš tūkstančių šnipų tikrai veda Lietuvos sėrmėgius į „didingą ateitį“. Nes jie šiandieną nesirūpindami valstybės reikalais, už kuriuos rūpinasi „tautos vadai“, turi daugiau laiko rūpintis savo sėrmėga kad antstolis su „policininku nuo jo nenuviltų „didingos ateities“ sąskaiton. Vadinasi, saugojimas sėrmėgos, tautiškas ir aklas „tautos vadų“ garbinimas yra vienintelis Lietuvos žmonių rūpesnis.

Argi tai ne puikus gyvenimas? Ką ir kalbėti! Tik tautiškos erkės tokiam gyvenime ir tarpsta. Dėl to ir džiaugiasi Lietuvos patriotiškai tauškalai tokia padėtimi Lietuvoje.

Štai kad ir Rapolas Skipitis, važinėja po Ameriką ir ten demonstruoja smetoninės eros nuopelnus Lietuvos kraštui. Nesugebėdamas atpasakoti šių nuopelnų žodžiais, jis juos iliustruoja atsivožtais iš Lietuvos paveiksiais, rodydamas amerikiečiams, kaip gerai gyvena šiandieną Lietuvos žmonės, kad Lietuvos ūkininkai bačkas aukso turi prisipylę gvendami tautiškos eros laikais ir augindami bekonus.

Bet ponas Skipitis neparodė a-

merikiečiams nė vieno paveiklo, kurkai nesigėdina dar ir šiuo, pačiu riu šiandien Lietuvoje tūkstančiai yskurdžiausiu laiku, sakyti, kad Lietu- ra, kaip antstoliai pardavinėja iš var-vojų žmonės gyvena ne taip blogai, žytinių paskutinį ūkininkų turta, kaip kaip kam atrodo, kad jie turi visko su policininkas gena iš bakažės šeimynų, su mažais vaikais, kuri liko parduota iš varžytinių apmokėjimui šnipams, o tik daugiau tautiško susipratimo ir algesnio ateidavimo smetoninės eros algų. Neparodė Skipitis, kaip kalėjimuose trūnyja geriausi Lietuvos vaikai, arba kaip jie kankinami policijos urvuose bei šaudomi prie Kauno fortų. Neparodė Skipitis, kaip visa Lietuva žvangina rėžiais patekusi tautiškų okupantų nelaisvėn. Skipitis pareškė amerikiečiams, kad „davimas didelės laisvės yra blogas dalykas“...

Aišku, kad visokiems parazitams ir tautos siur'elėms, žmonių laisvė yra blogiausia. Jeigu lietuviai šiandien turėtų laisvę, tai nė vienos dienos nežvangintų tautiškų smurtininkų uždėtus rėžius. Dėl to ji ir yra labai baisi smurtininkams.

O apie Lietuvos žmonių gyvenimą Skipitis amerikiečiams pasakė: „Žmonės Lietuvoje gyvena taip, kaip ir seniau: didelio skirtumo nesą. Jie valgo ir miega“.

Taigi, Skigitis reikią didelį džiaugsmą, kad Lietuvos žmonės miega. Ir kaipgi gali nesidžiaugti parazitai ir visokios smetoninės eroj išsi-perėjė erkės iš Lietuvos žmonių miego? Juk tai geriausias tada laikas, čiupti miegančių gyvybės syvus ir tukinti savo tautišką pilvą.

Bet amžiais lietuvių tauta taip nemiegos. Ji pabus, o pabudusi tikrai sutrėkš visus smetoninės eros parazitus išsiperėjusius tautiškam mėšlyne.

Amerikietis.

Isvaziuoja Lietuvos Konsulas Dr. Maciulis

Tokia antrašte pereitas „Lietuvio“ numeris paskelbė žinutę. Ant to pat paslapio tilpo įvairių draugijų pasveikinimai p. Mačiuliui. Tokius pasveikinimus buvo galima sutalpinti viename skelbime. Galėjo pasveikinti vieną Lietuvos Sąjungą Brazilijoje, į kurią įeina sveikinusi draugijos. Likusią vietą laikraštis galėjo panaudoti straipsniui prieš vokiečių puolimą ir šmeižtus prieš Lietuvą kurie sistemingai yra dedami vokiečių laikraštyje „Deutsche Zeitung“...

Bet visiems aišku, kad „Lietuvio“ yra Mačiulio, o ne kolonijos laikraštis, todėl prieš išvykstant jis patalpino sau aštunis „nekrologus“.

Nereikia būti žurnalistu, kad suprasti paskutinį „Lietuvio“ numerį: mūsų mokyklų, statomos bažnyčios ir, pagaliau, Villa Zelinos gatvės centro fotografijos yra patalpinotos tam, kad uždumti akis Lietuvos skaitytojams. Atrodytų, kad tai „numirėlio“ nuopelnai...

São Paulo lietuvių kolonija labai skaitlinga. Ir Mačiulis teisingai pasakė, kad visa kolonija gali pasidžiaugti. Tik čia truputį jis suklydo: pasidžiaugti ne jo darbais (kurie darė lietuviams gėdą), o jo išvaizavimu. Naujas konsulas, iš tikrųjų, turės sunkaus ir atsakomingo darbo kolonija konsoliduoti.

Apie Mačiulo išvaizavimą mūsų žmonės kalbėjo jau seniai, bet paskutinė žinutė Mačiulo laikraštyje — sansacija visai kolonijai. Lietuviai,

juos negarbinga įstaiga, bet labai ir labai daug prisidėjo prie kolonijos griovimo kultūrinio darbo.

Dėl to S. Paulo „Lietuvių namai“ jokios naudos išsivijos gyvenime neatnešė, bet priešingai — daug pakenkė lietuvių vieningame kultūrinėje srity darbe ir surijo daug gerasirdės Lietuvos visuomenės sudėtų au-

kaip nuoširdūs žmonės, džiaugiasi su asaromis akyse, kad, pagaliau, Petras Mačiulis, visų nesantaikų kaltininkas, išvaizuoja. Niekas iš esančių Brazilijoje neuzvydės tiems emigrantams, kurie gaus Mačiulį už „globėją“.

Jeigu laike 6 metų mes būtume turėję konsulą padorų ir teisingą žmogų, šiandien lietuvių kolonija progresuotų visu šimtu nuošimčių daugiau. Mok klos būtų būvę pastatytos ir be Mačiulio, tik tvarkingiau ir su didesne ekonomija.

Kas liečia bažnyčios statybą, tai Mačiulis įvairiomis provokacijomis šitą darbą tik trukdė ir nieko gero nekuomet nepadare. Villa Zelina centro gatvės fotografija tai žemės pardavėjo (agentų) propaganda, kurie išnaudoja mūsų išsivius ir daug kart su Mačiulio žinia...

Reikia gi turėti drąsos ir nachalumo, reklamuoti žinant, kad be Majienos, Venevičiaus ir Pažeros visiems aišku, kiek blėdies jis pridare kolonijai.

Mačiulis rašo: „Dr. P. Mačiulis gavo paskyrimą Užsienių Reikalų Ministerijoje Kaune“. Ar tai nėra mačiuliškai? Iš „priskyrimo“ jis jau padaro „paskyrimą“. Ir kam tai reikalinga? Mūsų kolonijai vis vien, ar jis paskirtas, ar priskirtas... Mes jaučiame ir džiaugiamės kad jis išvaizuoja.

Parapjonis.

Žiaurūs padegėjai

RAMYGALA. Panevėžio ap., Gudelių km. paskutinė laiku vienas paskui kitą sudegė ūkininko Želnio ir ūkininko Daniūno klojimai su pašarais ir ūkiu įrankiais. Spėjama, kad gaisras kilo nuo padegimo. Pirmajam nuostolių padaryta apie 6.000 lt., o antrajam apie 5.000 lt. Policija žiaurių padegėjų ieško.

Gromata Dédei Petru

Bon die ponuli! Sveikinu tamsta paduodamas savo baltą ranką ir apznaminiu, kad esu sveikas ir gyvas.

Verkšleni tamsta, kad 6 metų sukaktuvėmis savo „nenuilstamos“ darbuotės, net pats pirmas turėjai pasirašyti sau pasveikinimą, kad duoti priklođą pavaldiniam. Be reikalo dėdė taip rūpinasi, žinai, kad Staska nėra toks žioplus, kaip mislini. Jis tas pačias klišeles su pasveikinimais iš pirmųjų metų tamstos konsulavimo išlaikė iki 6 metų, tik pamainydamas ličbas ir kaikurias pavardes.

Na, dėde Petrai, paskutinėje savo gromatoj, kad prisigyrei, tai pasigyrei savo nuopelnais ir nenuilstanais darbais, neprasičiau, kaip tas Evangelijos varizėjus! Kuris pilnas puikybės užvertęs galvą stoji prieš Dievo altorių (suprask Lietuvos vyriausybę) ir pirštu rodydamas į pakitą darantį muitininką, (suprask koloniją) šaukė visa gerkle: „Žiūrėk Dieve, aš „neva-giu“, aš „negirtuokliauju“, aš „nepa-leistuvauju“, aš „nesimušu“, aš „nesukčiauju“, aš „neprovokuuju“, aš „neardau vienybės“, bet niekšai „muitininkai“ neįvertino mano gerų „ipatybių“ ir po 6 metų „nenuilstomo“ mano darbo (savo naudai) vietoj padėkos šėtonai mane nuvainikavo!.

Giriesi tamsta, kad pastatė 3 lietuviškas mokyklas, ko nesugebėjo padaryti nė vienas užsienio dėdė per septyniolika nepriklausomybės metų.

Bet dėdule Petrai, ta garbė ne tamstai teks, o tiems, kurių pinigais tos mokyklos pastatytos. Kad būtų aiškiau, duosiu išspręsti tokią zadaką?!

Sąa Paulyje keturiose lietuviškose mokyklose, per 6 metus dirbo 8 mokytojai. Jiems algas mokėjo dėdė Petras ir nuo kiekvieno mokytojo kas mėnuo nukniaukdavo po 200 litų. (Litus dėdė Petras mainydavosi juodoj biržoj po 2\$500 — 3\$000). Dėdė Petras sumislino pabudavoti 3 lietuviškas mokyklas už 105,000\$300, ju troško šlovės, bet savo pinigų iškadavojo prikišti į statybą, tad nutarė, kad mokytojai patys turi pasibudavoti sau mokyklas, o likusius nuo statybos pinigus privalo dovanoti dėdei Petru už jo gudrumą ir saliamoniską galvą.

Zadačos sprendimas:

1 klausimas. Kiek dėdė Petras nukniaukė pinigų nuo 1 mokytojo per metus? 2). Kiek dėdė Petras nukniaukė pinigų nuo 1 mokytojo per 6 metus? 3). Kiek dėdė Petras nukniaukė pinigų nuo 8 mokytojų per 6 metus? 4). Kiek d. Petras juodoj biržoj už nukniauktus litus nuo mokytojų gavoreisų? 5). Kiek d. Petru liko pinigų nuo mokytojų statybos už jo gudrumą ir salemoniską galvą? 6). Kaip d. Petras tuos pinigus pasidalino su savo kūmu padreikiu?!

Taigi dėde Petrai, ištikrįj įsėine, kad na tamsta pasidarbavai Brazilijos kultūriniam darbe, todėl be reikalė badai akis visų šalių dėdėms kad jie mažiau kultūringi. Todėl atsimink dėde Petrai, kad niekur tokių „duosnių“ mokytojų, kaip Brazilijoje nėra...

Kaip pavyzdį paimkim, kad ir Argentina, kur, dėdė Petras, nesant duosnių mokytojų irgi nieko nepadarei, o už pasikesinimą į jų algas buvai iškilmingai su kiaušiniene iš Argentinos išlydėtas.

Tai tokios tokialės su mokytojų statyba. Kitą kartą dar parašysiu apie kitokias pašalpas ir pinigus iš Lietuvos.

Paduodamas savo baltą ranką sakau čiau.

Garsonas.

P. S. Beje buvau užmiršęs partarti dėdei Petru gerai įsikalti savo galvą, kad kundzulis yra kolonijai, o ne kolonija — kundzuliui. G.

Dėdei
ai

Kanados Lietuviai

Kanada yra didelis kraštas, bet lietuvių čia nedaug. Bet ir jų čia susitiksi kiekviename mieste, vienur mačiau, kitur daugiau. Lietuviai gyvena taip pat ir ūkiuose. Kaimų čia nėra, ūkininkai gyvena viensėdžiais. Kadangi čia yra tik stambūs ūkiai — dvarai, tai ir kaimynas nuo kaimyno randasi mažiausia už kilometro ar net kelio.

Daugiausia lietuvių gyvena Montreale mieste, todėl šis miestas vadinamas «lietuvių sostine». Nemaža lietuvių gyvena ir Toronto mieste. Kiek mažiau Winnipege. O dar mažiau Edmontone ir kituose miestuose. Po keleto ar keliolika lietuvių dirba kiekvienose mainose (kasyklose).

Kanados lietuvių kolonija daugumoje sudaro Lietuvos ūkininkų sūnų, gi buvusių darbininkų proletarų mažai. Bet Kanadoje beveik visi virto proletarais, tačiau jų pasaulėžiūra labai marga: vieni laiko save tautininkais — fašistais, kurių visai nedaug, ir jie garbina kruvinąjį Smetoną; kiti socialistinio nusistatymo; treči — komunistinio, kurių yra daugiausia; ketvirt — akli kunigų ir bažnyčios tarnai, tai daugumoje senos kartos žmonės. Taipgi yra ir liaudininkų ir nemažas skaičius bapartijų, arba tikriau sakant — pilvo idealistų, kazyrninkų, girtauti mėgstančių ir mergysių.

Lietuviai, kaip ir visur, turi ir čia šiek tiek savo organizacijų. Iš organizacijų daugiausia gyvumo rodo, kurios vadinasi savišalpos draugijomis, nes lietuvių mato tikslą prie jų grigulėti. Mat, tu draugijų užduotis: teikti pašalpą nelaimėje ir ligoje. Be to, nemažai gelbsti ir labdarybės srityje. Bet ir tos rūšies draugijos nors jos ir skaitosi nepolitinėmis, bet kaikuriuos daugiau politikuoja, negu savišalpos reikalais rūpinasi, ypač kur įsibrauna daugiau komunistinio elemento. Politikavimas labai daug naudos neneša ir patiems politikieriams, o skriaudos labai daug organizacijai. Mat ismetama labai daug pinigų visokiai propagandai ir tuomet draugija negali išmokėti pašalpą nariui susirgus. Tuomet jau nekoks įspūdis būna ir iš pašalinųjų, kuomet ligonių pinigai naudojami propagandos reikalams. Šitą daugiausiai praktikoja komunistai. Dėlei to, draugijos neauga, o nyksta, geriausiai atvėju — merdi be tikslo. Žinoma, tai yra ne su visomis, bet daugumis. Yra viena skaitlinga organizacija, tai Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Dr.-ja. Jos centras Amerikos J. V. (rodos Brooklyne?), bet tos draugijos kuopų yra keliolika ir Kanadoje. Kaip pačioje Amerikoje, taip ir Kanadoje toji draugija nieku daugiau neužsiima, kaip tik komunistinės literatūros platinimu. Na, o tokia lite-

ratūra jau daugeliui lietuviams yra labai gerai žinoma, kaipo demagoginė, demoralizuojanti darbininkus.

Tiesa, užėjus krizei, komunistų judėjimas buvo gyvesnis: žmonės iš karto pasidavė desperacijai, o komunistai tada turėjo gerą dirvą ir darbininkams žadėjo tiesiog dangų nukelti žemėn, jei jie eis su komunistais. Todėl daugelis iš pradžių ir metėsi į jų glėbį. Lietuvių tarpe ir buvo tas pat. Komunistų meškeriojai organizavo Darb. Apsiginimo ir Darbų Komitetus ir tu komitetų pagalba meškeriojo sau šalininkus. Nors krizis dar tebėra, bet gyventojų ūpas, taipgi ir lietuvių, atslūgo. Visokie komitetai, lgos ir panašios komunistinės organizacijos gal dar ir yra, bet tik ant popierio, nes jokio veikimo per pastaruosius du metus neparodė, nei tuščių pasigirimų laikraščiuose nėra, kuriais mūsų «revoliucionieriai» taip mėgsta puoštis.

Krizių užėjus, buvo sukrutę ir mūsų Smetonos bernai ir jie Winnipege buvo įsteigę «Kultūros» draugiją smetoninei kultūrai platininti. Tačiau ji neprigijo, ji jau mirė du metai atgal.

Trys metai atgal neatrodė, kad lietuvių yra civilizuoti žmonės; piautybės, barniai, boikotai, neapykanta buvo tiek įsivyravę, kad sunku šią dieną ir įsivaizduoti. Tie reiškiniai neišnyko ir dabar, tik truputį sumažėjo.

Laikraščių taip kaip ir neturime. Bet su tuom didelės bėdos nėra, nes pašonėj turime Amerikos didelę lietuvių spaudą, ją ir naudojames. Tiesa, jau antri metai kaip lietuviški komunistiniai leidžiai «Darbininkų Žodis». Tai skystas šmeižtų ir neapykantos pilnas prieš sau nepatikimus asmenis lapelis. «Darb. Žodis» yra nepopuliarus, skaitytojų turi labai mažai, išlaidomas tik iš aukų. Jei nenuolatiniš ūbagavimas, tai iš prenumeratorių negalėtų išlaikyti savo laikraštuko. Pirmais metais šiek tiek turėjo daugiau prenumeratorių, bet šiais metais senųjų niekas neatinaujino. Dabar nuo naujų metų jis pradėjo eiti savaitraščių, mat, tikimasi, kad dažnesnis jo pasirodymas patrauks skaitytojų daugiau. Čia turi gerą pasisekimą Amerikos lietuvių socialistiniai laikraščiai, ypač «Keleivis» yra populiarus.

Socialistinis lietuvių darbininkų judėjimas čia nežymus, bet tarp anglių jis eina vis pirmyn. Šiais metais apie rudenį turi įvykti parlamento rinkimai, kas turės parodyti šios šalies žmonių aiškesnį nusistatymą: ar šalis krypta į komunistinę, socialistinę pusę, ar lieka dar stovėti vietoje.

Tai taip gyvename mes lietuvių Kanadoje.

J. Novogrodskas

KARAS REIKSTU GALA FASIZMUI

Keleivis paduoda ištraukų iš Amerikos Socialistų Partijos organo «Socialist Call», kurio redaktorius aiškiai sako ką reikštų Europos imperialistams naujas karas. Ten sakoma: „Darbininkai yra vienintėlė jėga, kuri neleidžia Europos valdžiom griebti vieną kitai už gerklės. Fašistinės valdžios nedrįsta apginkluoti pavergtusios darbininkus. Jos žino, kad šitokia armija reikštų joms galą“.

Bijo darbininkų ne tik fašistinės valdžios diktatoriai, bet bijo ir vadinamųjų demokratiščių kraštų viešpatuojančioji klasė, sako «Socialist Call». Štai Anglijos darbininkų profesinės sąjungos, kurios priklauso Profesinių Sąjungų Tarybai, iš naujo pareiškė, kad kilus karui jos tuoj paskelbs generalinį streiką.

Prancūzijoje susidarė galingas socialistų ir komunistų bendras frontas, kuris nugaždino francūzų imperialistus.

Skandinavijoje susidarė Norve-

gijos, Švedijos ir Danijos valdžių blokas yra stiprus frontas prieš karą tuoj į šiaurę nuo Vokietijos. Visų šitų valdžių priešaky stovi socialistai.

Anglija ir Prancūzija šiandien nenori karo taip pat kaip ir Sovietų Rusija arba socialistų valdomos Skandinavijos šalys. Imperialistinės valdžios nenori karo iš baimės prieš darbininkus, o darbininkiškos valdžios priešingos karui iš principo.

Fašizmui buvo užduotas skaudus smūgis šiomis dienomis, rašo «Keleivis», kai Norvegijoje susidarė socialistinė vyriausybė, Hitleris tikėjosi, kad paėmus jam valdžią Vokietijoje, fašistai tuoj užims visą Europą. O tuo tarpu visos trys šiaurės valstybės pasistatė savo priešaky socialistines valdžias ir užkirto fašizmui visus kelius.

Taigi, organizuoti darbininkai su socialistais priešaky yra ta galybė, kuri stabdo Europą nuo karo.

Mainosi Laikai...

Mainosi laikai, o su jais keičiasi ne tik žmonės, bet ir dievai. Ir tai yra tiesa, kūrė pikta išpyso iš dievų vietininkų ir parodo žmonėms jų skolbiamo «mokslo» didelę netiesą. Dvasiški visi amžiais kartoją žmonėms, jog dievas valdys pasaulį, jog nuo dievo valios viskas paeina, jog jis tik vienas galys pasukti pasaulio ratą ta kryptimi, kur jam patinka.

Ne tiesa, ir daug sykių kartojame: ne tiesa.

Tik žvilgtelėkime į praeitų laikų šėšėlius, tik atverskime dar ne taip gilios senovės istorijos lapus, kuriuos užvertė keli simtai metų, ten mes išvysime anų laikų dievus, anų laikų jų vietininkus, kurie savo žiaurumu yra pralenkę net žemiausias žmoniškumo, tiesos, artimo meilės ir pasigailėjimo ribas.

Šiandien dievai jau nebe tokie pikti, jų žodžio skelbėjai nebe taip jau kankina žmonių, kaip anais — pragaros, velnių ir visokių pikty dvasių laikais. Anieji laikai jau senai nugrimzdo ir tebegrimsta į tamsią ir baisią praeitį.

Taigi, keičiasi laikai, keičiasi žmonės, noroms nenoroms ir dievai turi pakeisti savo röstų, nepermaldaujaną kadaise voidą ir padaryti ji daugiau žmonišku.

Sulinkusios žmonijos kupros nuo didžiųjų «dievo malonių» pradėjo išsitiesti. Šitas «dievų malones» žmonija amžiais nešė ir bijojo pakelti savo akių nuo purvino žemės veido. Jiems negalima buvo išsitiesti ir pakelti akis į žydumą, kad atsikvėpti. Nes tokia tada buvo «dievo valia». Žmonija bijojo anais laikais dievų j-

statymo, nes tuos įstatymus labai budriai saugojo kryžius ir kardas.

Klaikiais bažnyčios galybės laikais pradėjo užginti dar retos, bet giedrios žmonių pašvaistės, kurios rodė kelią suklupusiems milijonams. Tamsiaisiais bažnyčios galybės laikais tos pašvaistės buvo lyg perkūnas iš giedro dangaus skrodžias padangę šviesiais žibintais. Sudrebėjo «šventieji tėvai», išsigando dvasiški, kuri taip sklandžiai kryžiumi ir liepsna vykdė «dievų valią». Inkvizicijos laužai dar labiau suliepsnojo, požeminiai dominikonų urvai dar garsiau sužvangė rečiau tiems, kurie suklupusius milijonus norėjo prikelti, kurie merdėjančią nežinybę žmonių norėjo vesti į platų šviesos kelią.

«Šventieji tėvai» vykdydami «dievų valią», parodė visą tos valios beširdiškumą, žiaurumą ir baisumą. Bet «neuztvenksi nauto bėgimo», kuriam davę pradžią garbingi mokslo vyrai, kurie dėl to turėjo eiti ant šventojo lauko, arba priimti vienuolių nukaltas brostvas — rečiau.

Naujas bėgimas pasuko gyvavimo ratą prieš dievų valią. Vietoje nukankintų šviesos apaštalių, gimė nauji. Bažnyčia su kryžiumi ir kardu ir su šventomis liepsnomis darėsi bejėgė nuslopinti žmonėse atbandančią sąmonę. Juodasis «dievų valios» vykintojų uždangalas tapo nuplėštas, kuris dengė pasaulį nuo žmoniškos Bažnyčios ir visų «šventųjų» reikšmės pradėjo menkėti. Pradėjo keistis «dievo valia» pasikeitė ir pats Dievas...

L. V. I. 6.

Abraomas Linkolnas

Ir juodųjų vergija Amerikoje

Šiais metais balandžio mėn. 14 d. suėjo 70 metų nuo Jungtinių Amerikos Valstybių prezidento Abraomo Linkolno (Abraham Lincoln) nužudymo. Abraomas Linkolnas po Vashingtono yra žymiausias ir garsiausias Jungt. Valstybių prezidentas. Jo vardas yra neatskiriamai susijęs su juodųjų vergija Amerikoje. Todėl šita proga ir norime tarti keletą žodžių apie anuometinę Amerikos padėtį ir apie tą baisiąją civilizacijos ir kultūros gėdą — apie žmonių vergiją.

Šiandien mes žinome, kad Jungtinių Amerikos Valstybės, ta mums visiems žinomoji Amerika yra turtinga ir galinga valstybė. Jos milijoniniai miestai yra pasipuošę didžiausiais ir aukščiausiais statiniais —

dangoraižiais, ji visa skersai ir išilgai yra išraižyta geležinkeliais ir asfaltuotais plentais, jos laivai ražo viso pasaulio vandenį, o joje pačioje gyvena keliadėsims tūkstančių žmonių, kurių turiai apskaičiuojami šimtais milijonų. Tokia yra dabartinė Amerika. Bet visiškai kitokia ji buvo prieš šimtą metų XIX amžiaus pradžioje. Anuomet Amerika buvo pusdykiai žemės plotai, kur-ne-kur apgyventi ūkininkai — fermerių, kurie kur medžiotojų, o šiaip jau po didžiules prerijas klajojo įvairios indėnų giminės, kurios viena su kita nuolat tarp savęs kariavo. Visoj Amerikoje anuomet būta tik 10 milijonų žmonių. Ūkininkai dažniausiai augindavo ryžių, tabako, kuriuos išvo-

davo į Europą. Bet šiaip jau Europos ekonominiame ar politiniame gyvenime Amerika tevidino visiškai menkų vaidmenį, kaip, sakysime, dabar kokia neskaitytinga Pietų Amerikos valstybė.

Amerikos kilimas prasidėdavo maždaug nuo 1830 metų. Ir tas kilimas yra nepaprastai nuostabus, nes jis eina tikrais šuoliais, iki tol dar jokios tautos ir jokios valstybės negirdėta. Mat, prieš kiek laiko buvo atarais medvilnės augalas, kuris gerai augo ir tarpo didžiuliuose Amerikos plotuose. Medvilnė tuojau tapo didžiausias vilnų ir linų konkurentas, nes ji nepalyginamai pigiau už juos tekainuodavo, o rūbai iš jos buvo beveik neatskiriami nuo iš vilnų išausta. Amerikai atsidarė didžiausias eksporto šaltinis. Visi Europos fabrikai ėmė gaminti rūbus iš Amerikos medvilnės. Reikia pažymėti, kad medvilnė derėjo ir tarpo faktai pietinėse Amerikos valstybėse, todėl čia tuojau išaugo didžiausios medvilnės plan-

tacijos (tam tikri milžiniški dvarai apsodinti vien tik medvilne). Amerikiečių godumas pasirodė neišpasakytas: plantatoriai išgydavo vis naujus, milžiniškus žemės plotus, kuriuos tuoj norėdavo paversti medvilnės plantacijomis. Ir kdir apdirbti šitas milžiniškas medvilnės plantacijas, juosti vis naujas ir tt. reikėjo daug darbo rankų. O tuo tarpu žmonių Jungt. Am. Valstybėse, kaip jau minėjome, anuomet tebuvo mažai, todėl baltieji darbininkai, imigravę daugiausiai iš Europos, būdavo brangu samdyti. Ir štai amerikiečiai surado «gražiausią» išeitį: statyti prie medvilnės darbų plantacijose negrus, kurie ir dėl klimatinų sąlygų labiau tiko. O kad darbas brangiai nekainuotų, kad iš plantacijų būtų daugiau pelno, tai negrus pasivertė visiškai betaisiais žmonėmis — vergais. Taip pamažu, pamažu Amerikoje ėmė įsigalėti iki tol dar tarp baltųjų žmonių jau negirdėtas daiktas — vergija.

(Bus daugiau)

veikinu tamta ranką ir apkas ir gyvas. Kad 6 metų «nenuilstamos» mas turėjai paima, kad duoti. Be reikalo ai, kad Staska ip mislini. Jis su pasveikintamstos konsuletų, tik pamaurias pavardes. paskutinėj savo rei, tai pasigyrenuilstamais ip tas Evange-pilnas puikyojo prieš Dievo vos vyriausybę) pakūtą darant koloniją) šaukė dieve, as. «neva-auju», as «nepamūsu», as «nerovokuoju», ai oet niekšai «mianano gerų cipai» «nenuilstomo» (udai) vietoj panuvainikavol. kad pastatai 3 ko nesugebėjo žsenio dėdė potusomybės metu. trai, ta garbė nes, kurių pinigais tytos. Kad būtu spręsti tokia za-

returiose lietuvių ir 6 metus dirbo algas mokėjo kiekvieno mokytojo kdavo po 200 litų. mainydavosi įnuo — 3\$000). Dėdei abudavoti 3 lietuvių 105,000\$300, jo avo pinigų iškaudatybą, tad nutarė s turi pasibūdas, o likusius nuo valo dovanoti draumą ir saliamo-

prendimas: kiek dėdė Petrus nu 1 mokytojo: dėdė Petras nu 1 mokytojo pat dėdė Petras nu 8 mokytoju per Petras juodoj bir-litus nuo mokyto-iek d. Petrai liko-ly statybos už jo onišką galvą? š- a pinigus pasidali- padreikiu?!! trai, ištikrųjų išei- pasidarbavai Bra- i darbe, todėl be visų šalių dėdėms ultūringi. Todėl at- kad niekur tokių ūjų, kaip Brazilijoje

paimkim, kad ir dėdė Petras, nesant irgi nieko nepada- imą į jų algas bu- kiaušiniene iš Ar- kialės su mokytoju i dar parašysiu per- lpas ir pinigus iš- savo baltą ranką

Garsonas. buvau užmiręs pa- i gerai įsikaltii kundzulis yra kole- ja — kundzuliui. G.

Lietuvos Naujienos

Atsistatydino M. Biržiška

Ne per seniai Vilniaus Vadavimo S-gos pirmininkas gavo iš apskryties viršininko raštą. Jame konsultuojami prasielkimai Centro K-to su įstatais ir išpėjama Sąjungos veikimą sustabdyti, jeigu jos reikalų vedėjas V. Uzdavinys ir ateityje nesilaikys įregistruotų sąjungos įstatų, jeigu nežinos sąjungos reikalų. Pirmininką prof. Biržišką tasai raštas giliai paveikęs ir jis atsistatydino iš Vilniaus Vadavimo S-gos.

Išteisinti ir pasmerkti

Lietuvos kariuomenės teismas išsprendė didelę politinę bylą, kurioje buvusi Kėdainių žydų mokyklos mokytoja Komodaitė ir buv. Kauno žy-

dų draugijos buhalteris buvo kaltinami nužudę virtusį šnipu komunistą Glikmaną. Antras kaltinimas prieš juodu buvo tas, kad juodu priklausę nelegaliai komunistų partijai. Teismas išklaušė 24 liudininkus.

Dėl Glikmano nužudymo abu teisiamieji buvo pripažinti nekaltais, bet už veikimą nelegalėje komunistų partijoje teismas juodu nubaudė 8 metais kalėjimo.

Komendantas nubaudė „šventadienį“

Kauno komendantas „šventadienio“ redaktorių už žinią, kad Kauno kalėjime valstybės kontrolės revizija radusi apie 90.000 lt. trūkumo, nubaudė 200 lt. arba 10 parų kalėjimo. Nubaustasis padavė skundą.

Mat, Lietuvoje apie tokius dalykus nevelia rašyti.

Daukšos ir Atkocevičiaus byla vyriausiam tribunole

Vyr. tribunolas anądien svarstė Daukšos ir Atkocevičiaus, kuriuodu kariuomenės teismas pasmerkė sušaudyti, kasacijos skundus. Daukšos kasacijos skundą vyr. tribunolas atmetė, o Atkocevičiaus byla kasuota ir kariuomenės teismui gražinama tračiąsyk persvarstyti.

Daukša su Atkocevičium buvo nuteisti sušaudyti dėl buvusio Tauragės sukilimo 1927 metais.

Biržų policijos viršininkas kankino žmones

Biržų policijos viršininkas Jonas Valiušaitis buvo patrauktas teisman už tai, kad suimtą pilietį Butkevičių žiauriai kankino ir smurtu vertė jį prisipažinti prie prasižengimo, kurio jis nebuvo padaręs. Apygardos teis-

mas rado policijos viršininką kaltu ir nubaudė jį 1 mėnesiui kalėjimo. Bet viršininkas apeliavo ir apeliaciniai rūmai atleido jį nuo bausmės.

Bylos dėl pabėgusių teismo antstolių

Prieš kurį laiką yra pabėgę iš Lietuvos 2 — 3 teismo antstoliai, kurie buvo pasisavinę valstybės arto privačių asmenų pinigų.

Nukentėję piliečiai kreipėsi teisingumo ministeriją, kad ji sav Žinybos valdininkų padarytus piliečiams nuostolius atlygintų, bet ministerija su tuo nesutinka. Piliečiai ministerijai iškėlė civilinę bylą teismo ir pirmose teismo instancijose laimėjo. Teisingumo ministerija padavė kasacijos skundą Vyriausiajam tribunolui.

Pirks 40.000 eržilų žemės ūkio rūmai nutarė nupirkti Vengrijoje ir Belgijoje 40.000 veislinių eržilų.

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomuota Saratavo universiteto ir buv. prof. Tišinskago asistentė Lvove. Gydo, traukia ir deda dantis. Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis.
Adresas Rua José Paulino, 109. Tel. 5-6307
(virš lietuviškos vaistinės José Paulino).

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos, Rygos ir Rio de Janeiro universitetų. Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Gonoreja — Sifilis.

Gydymas kalnų saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak.
Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštasis
Tel. 4-1705.

TABAKO ISDIRBINIŲ FABRIKAS 'VERA CRUZ'

Rua da Mooca, 458 - 460 Teleph. 9-1139 — S. PAULO

JOSÉ FERREIRA & CIA.

Demesio!

Ponai rūkytojai, mes turime didelį pasirinkimą palaido tabako viršūnių, šios rūšies, cigarečių, popieros, ir kitą, kas reikalinga rūkytojui!
KAINOS NEGIRDETAI ŽEMOS

SIUVYKLA

ESTAN

Lietuviai — vyrai, ponios, panelės! norėdami palaižyti savo elegantiškumą ir sutaupyti savo sunkiai uždirbtus pinigus, kreipkitės į Stasio Šliktos siūvyklą. Tai vienintelė, kuri dirba už prieinamas kainas! Ir atsako už darą. Ten pat yra specialus skyrius moteriškiems rūbams, ypač paltams ir kostiumams.
Rua da Conceição, 79-a. S. Paulo. Prieš Luz stotį.

Siuvykla 1-mos Rusies „Chic Argentino“

Priimama žs vyriškų ir moteriškų rūbų. Darbas atliekamas pagal paskutines mados. Kainos pigios. Taipgi t... ir gatavų vyriškų ir moteriškų rūbų geriausios medžiagos, gražiausia pasiūtų nuo 35\$000, kojinių, baltinių, kaklariščių ir tt. ir tt. Kalbama lietuviškai.

Su pagarba **JOKUBAS VIDZERAS & Cia.**

DIPLOMUOTAS KIRPĖJAS BUENOS AIRES

Rua Santa Ephigenia, 53

SÃO PAULO

EMPRESA MARITIMA TRANSATLANTICA

R. BERJAMIN CONSTANT, N. L. T. AND.

(ESQ. PRAÇA DASE)

SÃO PAULO

TELEPHONE: 2-7485

TELEGRAMMAS: TRANSMAR-S.PAULO

Laivakortės

šamados su ir be depozito (užstato), išėmimas čekių.

Pasai

ir

Vizos

Be jokių tarpininkų kainas patikrinkite pas mus

KAINOS LABAI ŽEMOS

//////

SIUVYKLA LIETUVA

Kazio Žebrausko
Rua Duque de Caxias, 63

Siūvame vyriškus rūbus pagal paskutinių madų (figuring). Darbas garantuotas ir Tautiečiams darome nuolaidas. Medžiagų pasirinkimas taipgi yra vietinių ir užsieninių.

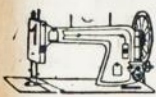

Adresas: **rua Duque de Caxias, 63 S. PAULO**

Dėmesio

Pasų metimų ir kitų dokumentų vertimai iš lietuvių ir kitų kalbų po tugali kalbą — Paruošame piliečių vėbės dokumentus, Carteiras de Identidade, Chamadas. — Rašome laiškus kontroliuotus, prašymus, p-veikimus, kopijas, ir kt. Reikalui esant, kreipkitės Rua da Mooca, 424 S. PAULO

Siuvamos Masinos

Padėvėtos siuvamos masinos, beveik naujos, didžiausiomis kainomis, tik

CASA ADÃO

R. Conselheiro Ramalho, 274 Kampas Av. Brigadeir Luiz Antonio Telef. nas: 7-6191. Persiuntimas interioran musu skaiton Bondes: 3, 5, 30, 47.

DANTU GYDYTOJAS JOSÉ LEVKOVICH

R. Silva Pinto, 264 (ant. 46) B. Ret. Atsižvelgdamas į suaugusiųjų, nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį — skausmo 5\$000; plomba cidabro purceleno 8\$000; gryno aukso danties vainikėlis 4\$000. Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

DR. H. S. MINDLIN

RUSU MEDIKAS

Vidujinių, moterų ir venerinių ligų gydytojas.

Priėmimo val. nuo 2 iki 6 val. Telefonas 4-5515

R. Barão de Itapetininga, 109 aukštasis. — Salės 920-918 Buto telefonas: 4-0854

FOTOGRAFAS IS KAUNO GILUC

savo menišku darbu daro modernias visokių rūšių fotografijas iš geriausios užsieninės medžiagos pagaminta kaim.

Be to, europiečiams daroma nuolaidė. Adresas: Rua José Paulino, 118a Bom Retiro.

„L. Aidas Br.“ metams kaštuoja 12\$. Pinigus įusti įvertintam laiške adresu „L. A. B.“ R. da Mooca, 424.

Prof. Dr. Mario Gnecco

Asistentas

Is. Garlo

Medikas, Chirurgas, Akušerija, Sifilis ir urinariniai kanalai. Pavydomi įvairūs vidurių skausmai ve operacijų. Kalba lietuviškai, rusiškai, lenkiškai ir vokiškai. Priėmimo valandos — nuo 2 iki 8 v. v. Rua Barão Paranaibacaba, 5, 1 aukštasis (prie Largo da Sé skersgatvio)

DAKTARAS A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas. Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak. Ladeira Porto Geral, 12, salės, 4 ir 5, (kampas rua Boa Vista ir 25 de Março). Gyvenamoji vieta ten pat 5 aukšte. Telefonas 2-5068

Rukantieji!

PRIVALOT žinoti, kad maženu ir pigu rūkyti nekenksmingose nikotinėse gilzėse, kurių mundstukuose yra vata ir sunaikina nikotina. Labai pigiai kaštuoja: 100 ŠTUKU 600 REISU, 1000 ŠT. — 4\$500, taip mašinėlė dirbti papirosams kaštuoja 1\$000. Persiuntimas interioran 1000 št. gilzų — 6\$000.

RUA S. CAETANO, 208 — S. PAULO

Casa Genny

Papirosinė popiera „Paris“ 100 knygučių ir vienas kartonas 12\$000.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 soboroja Tel. 2-6393 S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chamadas, naturalizacijos, carteira de identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Siuvykla Marijampolė

Priimame vyriškų rūbų užsakymus. Darbas atliekamas pagal naujausias mados ir užsakytojo uora. Turime pasirinkimui medžiagų vietinių ir užsienio. Kreipkitės visuomet į mūsų siuvyklą at rua Taquary 24 (priekam-rua da Mooca)

A Nizevičius

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais. Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė papildoma, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111 (antras nr. 103) S. PAULO Telephone 4-5576

Vaistinė PASSERINI

Provizoriaus CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kainos pigios. Patarnaujame ir naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 267 (Bom Retiro). Telephone 5-3584, S. PAULO

LABOLOTORIJA

MEDICINIŠKAS ISTYRIMAS

(Nugarakaulio smegenų kraujotakui ir išmatų) Tikras ir geras.

Dr. M. KANDIA IR A. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštasis.

Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVISKA VAISTINE

“José Paulino”

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307 (BOM RETIRO)

Visokių vaistų, parfumerijos daiktų, perryšimo medžiaga įvairiausiomis kainomis.

Su pagarba Provizorius A. RUMMEL Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

su didele praktika Europoj ir Brazilijoje.

Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas LABORATORIA: nugarakaulio smegenų, išmatų ir išmatų istyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta Rua Ypiranga, 15, app. 4 - Telef. 4-0316 - S. PAULO

Charutaria Central da Mooca

Isteigta 1915 metais

Eduardo Rodrigues

Visokiausios rūšies cigarai, charuta, papirosams dirbti ir kiti reikalingi rūkanties dalykai. Taip pat geriausios rūšių tabakas palaidas, pokalais ir „corda“.

Pasirinkimas didžiausias pagal vartotojo pageidavimą. S. Paulo, Rua da Mooca, 420. Tel. 9-1264.

MOTERISKU RUBU SIUVĖJA

V. Bacevičienė

Priima visokius moteriškų rūbų užsakymus, kaip suknelės, bluzės, dailai ir t. t. iš įvairios medžiagos. Darbas atliekamas pagal naujausių modų modelių garantuotai ir pigiai.

Adresas: R. Campineiros 62 - Mooca (Einant iš rua da Mooca į Bellem kapines pirmas skersgatvis - rua Tobias Barreto).

LIETUVISKA SPAUSTUVĖ

rua da Mooca, 424

Atlieka visokius spaudos darbus įvairiomis kalbomis. Darbas atliekamas įvairiai, greitai ir pigiai. Reikalui esant, visuomet kreipkitės tik į Lietuviską Spauštuvę

R. da Mooca, 424

Daktaras A. M. Kandia

Venerinių, vidujinių ir vaikų ligų. Priima: nuo 9-11 r. ir nuo 3-6 v.

Analizė ligoniams nemokama

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštasis. Tel. 4-0218.

Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai

Dr. ADOLPHO TAUBKIN ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotikos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštasis. Telef. 2-1629

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val vak.

KALBA LIETUVIŠKAI

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Parapijonys nuvainikavo konsula Maciuli

Atėmė garbės nario vardą ir pasiuntė prieš jį skundą Lietuvos vyriausybei.

Musiškis konsulas Dr. P. Mačiulis tur būt iš niekur nėra apturėjęs tokio smūgio, kokį jis gavo paskutiniu laiku iš savo draugų parapijonų (katalikų bendruomenės narių). «Aide» jau buvo rašyta, kad balandžio 28 d. laike parapijonų susirinkimo, kuriame dalyvavo ir konsulas Mačiulis kaip parapijos ir garbės narys, buvo išnešta griežta protesto rezoliucija, kurioje pasmerkti Mačiulio kenksmingi parapijonų veikimai žygiai. Parapijonai, kurių narių sakoma yra virš tūkstančio, nepasitenkino viena išnešta rezoliucija prieš Mačiulį, dėl to gegužės 19 d. jie vėl susaukė savo narių susirinkimą apsvastyti ir toliau varomą Mačiulio kenksmingumo darbą parapijonų veikimui ir trukdymą bažnyčios stovybos darbą. Susirinkimas, tiesa, buvo skaitlingas, pilnutėlis bažnyčios salė. Parapijonys apsvastė reikalą, nutarė pašalinti konsulą Dr. P. Mačiulį iš parapijos narių tarpo ir atimti jam garbės nario vardą, kurį parapijonys savo laiku jau buvo suteikę. Tam buvo perskaityta rezoliucija ir išskaitytas visi Mačiulio prasikaltimai prieš katalikų bendruomenę. Prieš Mačiulį balsavo visi parapijonys.

Po Mačiulio nuvainikavimo buvo išneštas sumanymas pasiųsti prieš jį motyvuotą skundą Lietuvos vyriausybei. Sumanymui parapijonys pritarė ir tuojau buvo paskaitytas skundas kuriame nurodyta visi konsulo Mačiulio «gražūs» darbai tiek parapijai, tiek ir visai kolonijai ir prašyta konsulą Mačiulį kuogreičiausiai atšaukti ir jo vieton skirti kitą konsulą. Skundas tapo priimtas vienbalsiai ir po juo pasirašė susirinkime dalyvavę parapijonys. Skundas nutartas siųsti prezidentui Smetonai.

Tai taip konsulas Mačiulis tapo nuvainikuotas ir apskustas Lietuvos vyriausybei. Jeigu panašų žygį prieš Mačiulį būtų darę kas nors kiti, kad ir žiburiečiai bei kultūriečiai, tai aišku, visi būtų įskusti kaip «komunistai» ir būtų suareštuoti. Bet šiuo sykiu prieš Mačiulį sukilo patys jo geriausi draugai, katalikų bendruomenė, kurioj pats Mačiulis priklausė, kartu su jais veikė djo bažnyčion, meldėsi ir tt., be to, buvo išrinktas ir garbės nariu. Iš tokio parapijonų žygio, aišku, kad konsulas Mačiulis įdė jiems iki gyvo kaulo. Tai ką jau ir kalbėti

apie visą koloniją, kuriai Mačiulis daug daugiau yra nusidėjęs.

R e p.

Jaunos lietuvaitės tragedija

Balandžio 19 d. Santos mieste įvyko jaunos, vos tik 17 metų, lietuvaitės, Justinos Klišaitės, tragedija, kurį sujaukino šio miesto gyventojus.

Justina prieš kiek laiko gyveno prie savo tėvų Klišių, kurie gyvena S. Paulo mieste, ant Villa Mariana. Justina, kaip ir daugelis lietuvaitėių tarnavo ir betarnaudama susipažino su vienu turtingu kavalierium. Pradėjus romaną, ji motė tarnybą ir nuėjo gyventi pas savo ištekęsias seserį, Genę Skvernavičienę. Justina, jauna graži, vyliojanti, dėl to turėjo didelį pasisekimą vyriškių tarpe. Jos meilės romanai vystėsi vienas po kito, kurie, pagaliau, padarė ją nelaimingiausią būtybę. Ji užsikrėtė nepagydoma liga ir visi jos garbintojai nuo jos atšalo. Justyna išvyko į Santos miestą ir apsigyveno viename «pensijone». Savo gražumu ji ir čia pradėjo konkuruoti savo drauges... Bet Justinos gyvenimo tragedija atėjo. Vienas įsimylėjęs į ją jaunikis pametė sužinojęs jos padėtį. Justina jau nebematė kitos išeities, kaip nutraukti gyvenimo siūlą. Ir štai gegužės 19 d. ji šaunasi ir sunkiai susižaidžia. Nugabenta iš «pensijono» ligoninėn ir padaroma operacija. Justina po operacijos atgavusi sąmonę padarytas žaizdas vėl atnaujino tyčia savo rankomis. Sužinojusi apie Justinos nelaimę jos sesuo Skvernavičienė nuvyko jos pažūrėti, kuriai Justina pareiškė, kad jos gyvenimas jau baigtas, kad ji kad ir kažinkaip gydytojų prižiūrima, nebus pasikels iš ligoninės lovos. Paskutinis Justinos noras buvo, tai kad tėvai saugotų jos mažą sesutę, kurį gyvena prie tėvų nuo tokio kelio, kokiu ji nuėjo.

Tokių Justyčių pas mus yra daug...

K r e p.

EMIGRANTIŠKA

Iš vakarų pusės traukė, visi ją minėjo ir laukė: ar kas ten galingas, ar žemės kraštas laimingas. Ir tuoj mes visi pajutom, iš vergijos bėgti sukrotom. Sužinojom kas mus laukia: Brazilija vardais šaukė,

Kaip užgirdom šią kelionę, visi šaukė: «oh, malonė!» Tėvus už skverną kratė — «parduok tūk, parduok katę». Tėvai vaikų pabijoję, jų šaukimą tuoj atbojo, ir pas notarą melst, prašyti, kad ir juos eilėn rašytų. Ir taip visi sulaukė kol Brazilijon atplaukė. Daug Sanpaulų apsisotojo, kolei Mačiulis tik atėjo. Kuogreičiausiai jis pradėjo įkurti laikraštį — švietėją. Ir redaktorių prašyti, kad puikiausiai aprašytų, jog atvyko mus pilietis, kuris gerai apsišvietęs, visas pareigas pažįsta, bet imti miliais neišdrįsta. «Turit nešti atmainyti, arba pasus užstatyti. «O kaip dolerius pagausit, tada pas mus atkeliausit». Bet kaip krizis atplaukė, tada laikraštyje bliovė šaukė: pradėjo pašalpu prašyti, is Lietuvos litų prisiųsti. Ir piliečiai mūs tėvynės, pasiuntė kelias šimtines, ir davė žmonėm žinoti, kad reik pašalpa naudotis. Kaip tik žmonės tai pajuto, tuojau visi sukrotų: «jo Mačiulio lankyti, meilės Dievu jam įtikti. Vos tik aušrelė atėjo, prie jo durų užt pradėjo. Jis pravėrė langą vieną, šaukė po eilė kiokviena: «Dabar aš šioj atstovybėj, duosiu pašalpa stiprybei». «Bet rytoj prašau atvykti, atnešt pasą man palikti». Nes aš turiu surašyti, kam kiek duodu suskaiyti

ir į pasą pažymėti, skaičių pinigų įdėti», «Duosiu pūpų gramą-kita, o cukraus tai rytoj ryta, o zacirkos kai išsiilgste, tai už mėnesio atsivilkste». Taip šeši metai praslinko, kolei Mačiulis dolerių prisirinko. O dabar tai žada smukti, kad nuo moterų išsprukti. Nes nedėlioj po mišios, vos negavo jau pradžios... (Bus daugiau)

Apsivedimui

Jaunas vaikinys, 25 metų amžiaus, rimtas, laisvų pažiūrų, linksmo būdo, paieško panelės, nuo 18 iki 24 m. kuri mėgsta gyventi Rio de Janeiro. Tikslas apsivedimas. Su pirmu laišku pageidauju ir fotografijos. Pareikalavus gražinsiu. Atsakysiu tik į rimtus laiškus. Paslapti garantuju. V. U. Caxias, E. F. Leopoldina. Rio de Janeiro.

Reikalinga tarnaitė

Mergaitė 15-16 metų amžiaus į mažą šeimyną Rua Barata Ribeiro, 22. Kreiptis į vaistinę Bella Vista

MASKVA

SAUL ROITMAN

Praneša savo tautiečiams, kad krutuveje Maskva Jūs galėsite gauti visokių iš užsienio valgomų daiktų kaip silkų, Visockio Arbos, Rusiškos Degtinės. Pagaminame šiapi dešrų, mėsa, lietuvius. Viskas pagaminta pagal krautėitų papročius. Paruošime valgius vestuvėms, krikštynoms ir pokiliams per 24 vl. Taipgi siūčiame ir interierau. Turime visuomet rugičės duonos. Visada švieži
Rua José Paulino 123
Phone 5-5841

Pardavimui Sapatarija

Ant rua Voluntarios da Patria parduodama įrengta ir su šių metų licencija sapatarija. Sužinoti dėl sąlygų rua Vdal de Negreiros nr. 18.

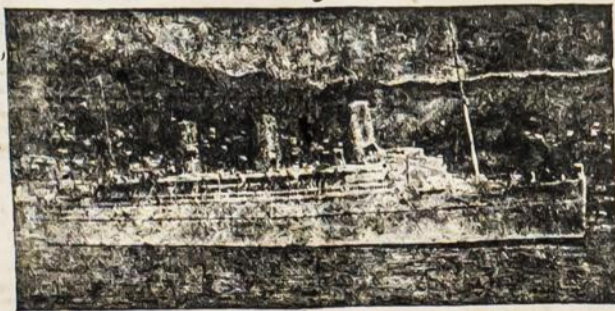
VILLA ZELINA

AUKŠTA VIETA, GERAS ORAS, PLAČIOS GATVĖS, SVEIKAS VANDUO, ELEKTROS ŠVIESTA, LIETUVIŲ BAŽNYČIA IR T.T. BONDŽIŲ, AUTOBUSŲ IR TRAUKINIŲ SUSISIEKIMAS ŠKUBEKIT. ĮSIGYTI NUOSAVA ŽEMĖS SKLYPĄ! DUODAMA MATERIOLAS IŠSIMOKĖJIMUI. DAR YRA ŽEMĖS PO 100000 UŽ M. ILGAM IŠSIMOKĖJIMUI. TEIRIAUTIS: PRAČA ANTONIO PRADO Nº3 SOB. TELEPHONE 2-5023

VIETOJE: PAS KARLOS KORKISCHKO AV. ZELINA Nº33 ŽEMĖS SAVININKAS CLAUDIO MONTEIRO SOARES.

Laivu Agentūra „BREMEN“

RUA S. BENTO, Nr. 64 Tel. 2-6460.

ŠAMADAS IR LAIVAKORTES IS EUROPOS

Agentūra praneša savo klientams, kad ji atnaujino patarnavimą šamadų daryme, paruošdama jas labai greit ir pigiai. Laivakortės duodamos išsimokėjimui labai geromis sąlygomis.